

Motion till riksdagen 2019/20:3505

av **Emil Källström m.fl. (C)**

med anledning av skr. 2019/20:77 Riksrevisionens rapport om det kommunala utjämningsystemet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av skatteutjämningsen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen lyfter i sin rapport Det kommunala utjämningsystemet – behov av mer utjämning och bättre förvaltning (RiR 2019:29) ett antal rekommendationer. I fokus för Riksrevisionens analys ligger bristen på kompensation för strukturella faktorer. Rekommendationen är därför att kostnadsutjämningsen i större utsträckning ska utjämna för kostnadsskillnader som uppstår på grund av att kommunerna har olika yta, antal invånare och befolkningsförändringar samt för storstädernas och de storstadnära kommunernas socioekonomi.

Regeringen anför att de ändringar i kostnadsutjämningsen som trädde i kraft den 1 januari 2020 delvis svarar mot Riksrevisionens rekommendationer avseende kompensation för strukturella faktorer och att förändringarna är så nya att regeringen tills vidare följer utvecklingen.

Centerpartiet menar däremot att det är angeläget att genomföra en översyn av hela skatteutjämningsen. Det nya kostnadsutjämningsystemet som trädde i kraft den 1 januari 2020 är, om än en stor del av skatteutjämningsen, enbart en del av en helhet.

Skatteutjämningsystemet är viktigt för att upprätthålla likvärdighet i hela landet. Samtidigt ser vi betydande brister i dagens system. I dagsläget går stora delar av skatteutjämningsen till tillväxtkommuner som i grunden har goda förutsättningar för en stark ekonomi. Därför finns behov av en översyn.

Centerpartiet vill se ett skatteutjämningsystem som vilar på en rad grundläggande principer. Dels bör systemet utgå från en garanterad servicenivå i hela landet. Samtidigt

behöver det vara utformat så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt. Det måste löna sig för en kommun att göra reformer för att stärka företagsamhet och jobbskapande, snarare än att kommuner frångår deras ansvar för sin ekonomiska politik. För många av landets glest befolkade kommuner är det dock uppenbart att det finns strukturella förutsättningar som gör det svårt att klara behovet av kommunal service utan ett system för skatteutjämning. Därför bör gleshet i högre grad beaktas inom ramen för utjämningsystemet.

Länge har vi sett hur regeringar har använt sig av en allt rikare flora av riktade statsbidrag. Detta urholkar i grunden det kommunala självstyret. Eftersom de riktade statsbidragen också måste sökas skapar det svårigheter för små kommuner med begränsade förvaltningsresurser att söka dessa bidrag.

Senast en utredning hade i uppdrag att se över den kommunala utjämningen var 2008 då den så kallade Utjämningskommittén 08 tillsattes. Det är därmed hög tid att på nytt genomföra en översyn av det kommunala utjämningsystemet.

Emil Källström (C)

Lars Thomsson (C)

Sofia Nilsson (C)